

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 12Ps/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820203663
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Matulák
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2022:3820203663.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Róbertom Matulákom v právnej veci obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony: E. C., nar. X.X.XXXX, toho času bytom L., O. XXX, zastúpenej hmotnoprávnym opatrovníkom: T. C., nar. XX.X.XXXX, bytom L., O. XXX, zastúpená procesným opatrovníkom Mgr. Vojtechom Chmelanom, vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Partizánske, o návrhu osobitného opatrovníka: C. T., nar. XX.X.XXXX, bytom G., L. sv. Q. XXX/XX, za účasti Okresnej prokuratúry Prievidza a Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím so sídlom v Bratislave, Račianska 153, o schválenie právneho úkonu, takto

rozhodol:

- I. Návrh zamietla.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom, podaným na tunajší súd, dňa 26.8.2020, osobitný opatrovník E. C. (ustanovený E. C. v konaní sp.zn. 9Ps/4/2020) žiadal, aby súd schválil právny úkon vykonaný za darujúcu, E. C. (ďalej aj „nesvojprávna“), jej osobitnou opatrovníčkou, C. T., a to darovaciu zmluvu, uzatvorenú dňa 21.8.2020, medzi darujúcou E. C. a obdarovaným T. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom L., O. XXX, na základe ktorej obdarovaný nadobudol nehnuteľnosti v C. G., v k.ú. G., a to byt č. X na prvom poschodí, vo vchode XX, v bytovom dome súpisné číslo XXXXX, na parcele č. Q. XXX/X, v celosti a spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 69/1115-in na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na pozemku parcela č. Q. XXX/X, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 480 m², zapísané v katastri nehnuteľností, vedených M. úradom G., k.ú. G., na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX (ďalej aj len „predmetné nehnuteľnosti“) so zriadením vecného bremena - bezodplatné právo doživotného bývania a užívania vyššie uvedených nehnuteľností v prospech nesvojprávnej E. C. a v prospech hmotnoprávneho opatrovníka darujúcej - T. C., nar. XX.X.XXXX. Návrh zdôvodnila len tým, že vlastníčkou vyššie špecifikovaných nehnuteľností je darujúca E. C.. Dňa 21.8.2020 bola uzatvorená darovacia zmluva medzi darujúcou E. C. a obdarovaným T. C., nar. XX.X.XXXX, ktorou osobitná opatrovníčka darujúcej previedla na darovaného predmetné nehnuteľnosti. Obdarovaný je vnuk darujúcej E. C..

2. Hmotnoprávny opatrovník nesvojprávnej, T. C., nar. XX.X.XXXX, sa s podaným návrhom stotožnil, pričom v priebehu celého konania tvrdil, že o nesvojprávnu, jeho matku, je z jeho strany dobre postarané. Jeho matka sa v súčasnej dobe nachádza v Nitrici, v mieste trvalého bydliska jeho syna, T. C., kde má pre svoj ďalší život vytvorené lepšie podmienky, než v byte, ktorý je predmetom darovacej zmluvy.

3. Zástupca Okresnej prokuratúry Prievidza žiadal po vykonanom dokazovaní návrh ako nedôvodný zamietnuť, s odôvodnením, že predmetné konanie nie je konaním o odmene za nejakú poskytnutú, resp. poskytovanú starostlivosť o matku hmotnoprávneho opatrovníka. Ide o konanie, ktoré sa týka

nakladania s majetkom nesvojprávnej, nie v bežných situáciách, čo treba mať na pamäti a zohľadniť, pričom rozhodujúci je aktuálny stav, a nie to, ako sa opatrovník o nesvojprávnu stará. V konaní bolo preukázané, že matka hmotnoprávneho opatrovníka sa nevie sama o seba postarať a hoci je mobilná, je nereálne predpoklad jej návrat do bežného samostatného života pre ňu, skôr možno predpokladať zhoršenie jej zdravotného stavu. S týmto zhoršovaním zdravotného stavu súvisí aj zvyšovanie nákladov na túto starostlivosť. Pokiaľ manželka hmotnoprávneho opatrovníka sa o nesvojprávnu stará, tak túto starostlivosť nie je možné od nej vynútiť, pretože nejde o záväzkovo-právny vzťah, nejde ani o dohodu medzi súrodencami, ktorá by bola zaväzujúca. V súčasnej dobe má daryňa z darovacej zmluvy vo vlastníctve byt, ktorý predstavuje určitú hodnotu a za túto hodnotu by si vedela zabezpečiť starostlivosť aj iným spôsobom, ako od svojej rodiny, od hmotnoprávneho opatrovníka, jeho manželky a iných osôb. Naproti tomu, ak by darovacia zmluva bola schválená, tak z tejto hodnoty bytu by táto daryňa získala len právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré reálnu hodnotu nemá, nemožno s ním nakladať, speňažiť a vecné bremeno súvisí len s užívaním bytu, ku ktorému hmotnoprávny opatrovník uviedol, že do neho nesvojprávna nechodí, nemá k nemu žiaden vzťah, nemá tam dôvod sama bývať. Predmetom darovacej zmluvy podľa neho je vzdanie sa časti majetku výmenou za vecné bremeno a právo, ktoré zodpovedá v takom rozsahu, čo je neprimerané a nezodpovedá to tomu, čo by bez darovacej zmluvy matka hmotnoprávneho opatrovníka mala a mohla si zabezpečiť. Podľa jeho názoru predmetný právny úkon nie je v záujme nesvojprávnej.

4. Procesný opatrovník, ustanovený do konania nesvojprávnej uznesením č.k. 12Ps/5/2020-47, zo dňa 8.10.2020, a ani Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, ktorého do konania pribral tunajší súd uznesením, č.k. 12Ps/5/2020-113, zo dňa 6.5.2021, na základe ustanovenia § 12 ods. 2 a 3 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a ustanovení § 8 ods. 1 a § 10 ods. 1 písm. g/ zákona č. 176/2015 Z.z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sa na pojednávanie neustanovili, neúčast' na ňom neospravedlnili a preto v súlade s ustanovením § 180 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pojednával súd vo veci v ich neprítomnosti.

5. Dokazovaním, vykonaným na pojednávaní, vypočutím osobitného opatrovníka, hmotnoprávneho opatrovníka nesvojprávnej, zástupcu Okresnej prokuratúry Prievidza a svedka T. C. (vnuk nesvojprávnej a syn hmotnoprávneho opatrovníka nesvojprávnej), Y. S. a G. W. (obaja súrodenci hmotnoprávneho opatrovníka nesvojprávnej), oboznámením obsahu spisu, osobitne darovacia zmluva č.l. 17, časť zdravotnej dokumentácie nesvojprávnej 54-55, fotografie nesvojprávnej č.l. 52, fotografie nesvojprávnej od svedkyne S. č.l. 72, 73-86 a obsah pripojených spisov Okresného súdu Prievidza sp.zn. 6C/21/2017, 15Ps/3/2020, 16Ps/7/2017, 9Ps/4/2020 a 11Ps/4/2020, mal súd zistený tento skutkový stav veci:

6. V konaní vedenom na tunajšom súde, pod sp.zn. 6C/21/2017, sa E. C., G. W. a Y. S., deti E. C., domáhali proti žalovanému, T. C., nar. XX.X.XXXX, návrhom zo dňa 27.6.2017, určenia, že vlastníkom vyššie uvedených nehnuteľností, E. k.ú. G., zapísaných na LV č. XXXX, je žalobkyňa E. C.. Rozsudkom tunajšieho súdu, č.k. 6C/21/2017-135, zo dňa 5.10.2018, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 19Co/48/2019-180, zo dňa 12.2.2020, súd určil, že vlastníkom vyššie uvedených nehnuteľností je žalobkyňa E. C.. Žalobu žalobcu v 2. rade súd zamietol.

7. Z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu vo vyššie uvedenej právnej veci okrem iného vyplynulo, že súd v súdnej veci predbežne posudzoval otázku platnosti darovacej zmluvy. Daryňa v čase uzatvorenia darovacej zmluvy trpela psychiatrickým ochorením, ktoré jej bránilo uzatvoriť právny úkon, ako to vyplynulo zo záverov znaleckého posudku MUDr. Majzlanovej, teda, že v čase uzatvorenia darovacej zmluvy nebola žalobkyňa v stave spôsobilom vnímať a rozpoznať následky svojho konania, t.j. ani právne následky uzavretia darovacej zmluvy, z čoho možno jednoznačne vyvodzovať, že darovacia zmluva je podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) neplatným právnym úkonom, pretože žalobkyňa nemala schopnosť túto zmluvu platne uzavrieť pre svoju duševnú poruchu. Súd mal zistené, že žalobkyňa, E. C., bola rozhodnutím tunajšieho súdu v konaní sp. zn. 16Ps 7/2017, dňa 6.9.2018, obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, v súvislosti s ochorením uvedeným v znaleckom posudku v súdnej veci a uvedeným ochorením trpela v čase uzatvorenia darovacej zmluvy. Podľa názoru súdu je predmetný úkon - darovacia zmluva neplatná aj podľa § 3 ods. 1 OZ, pretože sa prieči dobrým mravom, lebo žalovaný dosiahol uzavretie tohto právneho úkonu nemorálnym spôsobom, keď porušil najzákladnejšie pravidlá morálky a slušnosti pri jeho uzatváraní s osobou, ktorá v podstate bola bezbranná, zneužil jej zlý zdravotný stav, jej neschopnosť odhaliť skutočný úmysel žalovaného,

pripraviť žalobkyňu o strechu nad hlavou a tým aj o jej hmotné zabezpečenie ako osoby veľmi ťažko zdravotne postihnutej a následne ju umiestniť do nevyhovujúceho zariadenia, ktoré bolo hrazené z jej vlastných zdrojov - dôchodku. Z dôvodu, že darovacia zmluva, zo dňa 27.4.2015, je neplatná, súd určil, že vlastníkom predmetných nehnuteľností je E. C..

8. Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu Krajského súdu v Trenčíne podal hmotnoprávny opatrovník nesvojprávnej dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky, uznesením, sp.zn. 4Cdo/196/2020, zo dňa 27.4.2022, odmietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.5.2022.

9. Dňa 26.7.2017 bol tunajšiemu súdu navrhovateľkou, Y. S., dcérou nesvojprávnej, doručený návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u E. C.. Rozsudkom, č.k. 16Ps/7/2017-259, zo dňa 6.9.2018, obmedzil súd spôsobilosť na právne úkony E. C. tak, že nie je spôsobilá nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok, resp. iné dávky, či finančnú hotovosť, hospodáriť s akoukoľvek hotovosťou, nie je spôsobilá uzatvárať akékoľvek zmluvy, ani byť ručiteľom iným osobám, a nie je spôsobilá konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, finančnými inštitúciami, nie je spôsobilá rozhodovať o akejkoľvek svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti a nie je spôsobilá výkonu volebného práva. Za opatrovníka E. C. súd ustanovil T. C., nar. XX.X.XXXX, s tým, že jeho oprávnením a povinnosťou je zabezpečovať starostlivosť a dohľad nad posudzovanou, preberať za ňu dôchodok a iné dávky, zastupovať ju pred súdmi, orgánmi verejnej správy, peňažnými a finančnými ústavami, orgánmi činnými v trestnom konaní, notárskymi úradmi a ďalšími osobami a spravovať jej veci tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových právach. Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdom.

10. V odôvodnení vyššie uvedeného rozsudku prvostupňového súdu (bod 9 odôvodnenia tohto rozhodnutia), súd okrem iného uviedol, že po zhodnotení zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že u E. C. sú splnené podmienky stanovené v § 10 ods. 2 OZ pre jej obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony, keďže posudzovaná v súčasnosti trpí duševnou poruchou - vaskulárnou demenciou, pričom ide o duševnú poruchu trvalého charakteru, v dôsledku ktorého ochorenia nie je schopná zmysluplného dorozumievania sa. Podľa znalkyne posudzovaná nie je spôsobilá nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok resp. iné dávky či finančnú hotovosť, hospodáriť s akoukoľvek hotovosťou, nie je spôsobilá uzatvárať akékoľvek zmluvy, úverové zmluvy, pôžičky a iné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami, ani byť ručiteľom iným osobám, nie je spôsobilá konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, finančnými inštitúciami, nie je spôsobilá rozhodovať o akejkoľvek svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, nie je spôsobilá výkonu volebného práva. Preto súd v zmysle citovaného ustanovenia zákona i v zmysle § 231 písm. a/ CMP rozhodol o obmedzení spôsobilosti na právne úkony u posudzovanej, a to v rozsahu ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

11. Prvostupňový súd vo vyššie uvedenom rozsudku (bod 9 odôvodnenia tohto rozhodnutia), takisto konštatoval, že pokiaľ ide o námietky zo strany navrhovateľky voči osobe T. C., je potrebné uviesť, že z vykonaného dokazovania vyplynula narušenosť vzťahov medzi navrhovateľkou a jej bratom, T. C., ktorá sa prejavovala už v období, kedy zdravotný stav posudzovanej E. C. bol lepší, teda pred rokom 2014, kedy utrpela cievnú mozgovú príhodu, v ktorom období sa taktiež o posudzovanú staral jej syn, T. C.. V konaní síce vyšlo najavo, že T. C. pred súdom uvádzal nepravdivú skutočnosť, a to, že má maturitné vysvedčenie, pričom následne v priebehu konania priznal, že maturitné vysvedčenie nemá, menovaný však zabezpečuje posudzovanej riadnu osobnú starostlivosť, zdravotnú starostlivosť, čo je v súčasnosti na prospech posudzovanej, čo vyplýva z predložených listinných dôkazov a keďže súd v prvom rade pri ustanovovaní opatrovníka posudzuje záujem posudzovanej a nie narušenosť a príčinu narušenia vzťahov medzi T. C. a jeho príbuznými (navrhovateľkou, bratom G. W. a bývalou manželkou J. C.), o opatrovníctve posudzovanej rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. V tejto súvislosti považoval tiež za potrebné uviesť, že v prípade, ak by došlo k zmene pomerov, k zhoršeniu starostlivosti T. C. o svoju matku alebo ak by došlo z jeho strany ku konaniu, ktoré by bolo v rozpore so záujmami posudzovanej, nič nebráni jeho príbuzným, aby v budúcnosti podali nový návrh na zmenu opatrovníctva vo vzťahu k posudzovanej E. C..

12. Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala navrhovateľka odvolanie v časti výroku o ustanovení opatrovníka posudzovanej. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom, č.k 17CoP/63/2018-299, zo dňa 24.10.2019, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o ustanovení opatrovníka, potvrdil. Vo

vyššie uvedenom rozhodnutí Krajský súd v Trenčíne okrem iného uviedol, že v konaní nevyplývali najavo okolnosti, z ktorých by bolo možné usudzovať, že navrhovateľka nechce pre svoju matku najlepšiu možnú starostlivosť. Popri tom tu však existuje možnosť, že posudzovaná bude v starostlivosti blízkych osôb v domácom prostredí, ktorú preferuje ustanovený opatrovník T. C.. Práve rozdiel v tom, akú formu starostlivosti za posudzovanú opatrovník mieni zvoliť, je podstatným kritériom, pre ktoré bolo správne uprednostniť vo funkcii opatrovníka T. C. pred navrhovateľkou. V situácii posudzovanej je totiž starostlivosť, ktorá jej vyhovuje, tou najväčšou hodnotou, ktorá sa jej môže dostať a predstavuje jej najvyšší záujem. Z vykonaného dokazovania pritom z viacerých záverov, okrem iného aj zo vzhliadnutia posudzovanej a jej prostredia u T. C., vyplynulo, že v tejto forme starostlivosti nedostatky nie sú. Najzávažnejšou námietkou proti ustanoveniu T. C. za opatrovníka bol jeho postup, súvisiaci s prevodom bytu posudzovanej. Doteraz známe závery, najmä z konania Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 6C/21/2017, skutočne nasvedčujú, že T. C. nekonal plne v súlade s majetkovými záujmami posudzovanej, teda priamo v oblasti, ktorá je predmetom výkonu funkcie opatrovníka. Napriek tomu sa odvolací súd stotožnil s jeho ustanovením za opatrovníka, pretože výkon tejto funkcie podlieha kontrole súdu a právne úkony v iných ako bežných veciach vyžadujú schválenie súdu. Pri danosti tejto formy kontroly nad správou majetku opatrovníkom tak bolo možné zachovať pre posudzovanú aj jej najvyššiu hodnotovú prioritu, a to poskytnutie starostlivosti, ktorá jej najviac vyhovuje.

13. Návrhom, podaným na tunajší súd, dňa 29.4.2020, hmotnoprávny opatrovník posudzovanej, T. C., podal na tunajší súd návrh na schválenie právneho úkonu - darovacej zmluvy za nesvojprávnu, zo dňa 22.4.2020, ktorý právny úkon sa týkal darovania nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX T. C., vnukovi nesvojprávnej a synovi hmotnoprávneho opatrovníka E. C.. Uznesením, č.k. 15Ps/3/2020-45, zo dňa 28.5.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17.6.2020, súd uznesením konanie zastavil, z dôvodu, že darovaciu zmluvu za posudzovanú nemohol pre kolíziu uzavrieť jej hmotnoprávny opatrovník, ale len osobitný opatrovník.

14. V súčasnej dobe sa vedie na tunajšom súde aj konanie o zmenu hmotnoprávneho opatrovníka u E. C. (sp. zn. 11Ps/4/2020). Návrh bol podaný na tunajší súd dňa 22.6.2020, návrh podala dcéra nesvojprávnej, Y. S., a v tomto konaní žiada, aby súd za hmotnoprávneho opatrovníka jej matky ustanovil ju a naopak odvolal z tejto funkcie T. C., nar. XX.X.XXXX. Vo vyššie uvedenom návrhu okrem iného navrhovateľka uvádza, že T. C. neposkytuje svojej matke riadnu starostlivosť, pričom mu ide v podstate len o zmocnenie sa majetku svojej matky. Ďalší výkon funkcie opatrovníka sa ukazuje ako neprípustný pre porušovanie povinností opatrovníka, zneužívanie jeho práv proti záujmom matky. V predmetnej veci nebolo doposiaľ rozhodnuté.

15. Dňa 21.8.2020 uzavrela darujúca, E. C., obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, podľa § 628 a nasl. OZ, Darovaciu zmluvu so zriadením vecného bremena, podľa § 151n a nasl. OZ, zastúpená osobitnou opatrovníčkou na jej zastupovanie ako darujúcej pri uzatvorení dojednaní a podpísaní vyššie uvedenej zmluvy, pričom predmetom darovania bol byt vo výlučnom vlastníctve E. C., v k.ú. G., zapísaný na LV č. XXXX. Vyššie uvedené nehnuteľnosti na základe darovacej zmluvy darovala E. C. svojmu vnukovi, T. C., nar. XX.X.XXXX, synovi hmotnoprávneho opatrovníka T. C., nar. XX.X.XXXX, s tým, že E. C. i T. C., nar. XX.X.XXXX, budú mať právo bezodplatného vecného bremena - doživotného bývania a užívania vyššie uvedených nehnuteľností.

16. E. C. je poberateľkou starobného dôchodku, v súčasnej dobe vo výške 405,50 eur mesačne.

17. Podľa vyjadrenia hmotnoprávneho opatrovníka a takisto svedkov, Y. S. a G. W., mal súd zistené, že okrem bytu nie je ich matka vlastníkom žiadnej veci väčšej hodnoty. Jej jediným príjmom je starobný dôchodok.

18. Navrhovateľka na pojednávaní okrem iného poukázala na to, že T. C. starší spolu s jeho najbližšou rodinou sa o posudzovanú riadne stará, skutočnosť ktorú má zistenú z rozprávania samotného hmotnoprávneho opatrovníka v kancelárii JUDr. Babiaka, kde v tom čase pracovala. Z jeho rozprávania vie, že jeho sestra Y. S., chodila opatrovať ľudí do zahraničia, z toho dôvodu nestíhala doma opatrovať svoju matku a tak ju umiestnili do zariadenia v Diviackej Novej Vsi. C. starší jej povedal, že tam chodil matku navštevovať. Videl, že je tam nešťastná, necíti sa tam dobre a preto ju zobral domov z ústavu. V byte, ktorý vlastnícky patrí E. C. v súčasnosti býva T. C. mladší a to asi dva roky a príležitostne tiež chodí do Nitricy, keď treba pomáhať so starou matkou. Ako sa nakladá s dôchodkom posudzovanej, uviesť

nevedela. Je však toho názoru, že je v záujme E. C. darovať byt svojmu vnukovi T. C. mladšiemu ako prejav vďaky za to, že ju opatrujú, že ju zobrali z ústavu, že sa k nej pekne správajú, že nemusí prežívať žiadne stresy. Potvrdila tiež, že z rozprávania T. C. má vedomosť a takisto z fotografií, ktoré jej v kancelárii T. C. starší ukazoval, že jeho mama sa cíti u nich dobre, je spokojná, v mieste bydliska svojej matky v Račiciach vytvoril pre matku podmienky, aby mohla riadne fungovať, predovšetkým bezbariérové priestory.

19. V priebehu konania hmotnoprávny opatrovník poukazoval na to, že o svoju matku sa príkladne so svojou manželkou príkladne stará v Nitrici, Račiciach, v rodinnom dome vo vlastníctve jeho syna T. C., kde má vytvorené lepšie podmienky pre svoj život, než aké mala v jej byte v Prievidzi. Jeho syn odišiel bývať do bytu vo vlastníctve E. C., do Prievidzi, na ul. Rudnaya, ktorý byt čiastočne zrekonštruoval a v ktorom byte býva so svojou priateľkou a jej maloletým dieťaťom. Takisto deklaroval, že má zlý vzťah so svojimi dvoma súrodencami, ktorí sa o svoju matku riadne nestarajú. To, ako dobre z jeho strany je o jeho matku postarané, preukazoval viacerými fotografiami, ktoré sú založené v spise na č.l. 52. V rodinnom dome v Račiciach by sa všetci nepomestili. O tom, že jeho syn T. C. pôjde bývať do bytu vo vlastníctve jeho matky, rozhodli spolu ako rodina. Potvrdil, že jeho matka poberá starobný dôchodok vo výške 405 eur mesačne, ktorý sa minie na jedlo a ošatenie matky. Jeho matka je tiež fajčiarka, denne vyfajčí 5 cigariet. Peniaze matkine sa takisto minú na jej lieky a plienky, na čo dopláca 30-40 eur. Zarába 1.200 eur mesačne netto a preto netrpia núdzou, k tomuto príjmu poberá ešte čiastočný dôchodok vo výške 300 eur mesačne, jeho priateľka má čistý príjem vo výške asi 400 eur. Poukázal na to, že matka svoj prejav vôle vie prejavíť rôznou gestikuláciou, z ktorej vyvodil, že matka mu chce svoj byt darovať. Pokiaľ ide o darovanie bytu jeho synovi, jeho syn je jediný vnuk jeho matky, ktorý sa o ňu riadne staral, kým býval v Nitrici, keď však niečo potrebujú, tak ho zavolajú a príde do Nitrice aj s priateľkou a jej dcérou. S matkou sa bavil aj o tom, že predmetný byt daruje jeho synovi T., rozprávali sa o tom tak, že on bude bývať so svojou rodinou v Prievidzi, že to bude jeho byt a oni zostanú bývať v Nitrici. Kto to navrhol, uviesť nevie. Bavili sa však na takomto spôsobe užívania oboch nehnuteľností viacerí. Mama sa teší, že príde už do prerobeného bytu k svojmu vnukovi. Na otázku sudcu, či potrebuje byt svojej matky kvôli niečomu, neodpovedal. Uviedol len, že so svojou družkou aj s matkou zostáva v Nitrici a predmetný byt bude naďalej užívať jeho syn. Do tohto bytu už matku umiestniť nemá význam, pretože matka by nemohla žiť tak, ako doteraz, v mieste svojho terajšieho bydliska je zvyknutá. Namietal fotografie, ktoré predložila do spisu svedkyňa Y. S., ktoré sa týkajú jeho matky, tvrdiac, že fotografie sú falzifikáty upravované, pričom fotografia na č.l. 78 bola zrejme vyhotovená po smrti nejakej osoby, prevládajú tam žlté, zelené a červené flaky. Tiež predložil súdu tri fotografie z obdobia 9.5.2018, 1.7.2019 a 15.7.2018, tvrdiac, že na týchto fotografiách je zreteľné vidieť, akú farbu pleti má jeho matka. Fotografia matky v klobúku a v červenej mikine (č.l. 82) upravovaná nebola. Predložil súdu takisto správu MUDr. Poliakovovej, tvrdiac, že z nej vyplýva, že o jeho matku je veľmi dobre postarané (č.l. 96). Uviedol tiež, že všetky záväzky vo vzťahu k zariadeniu, v ktorom bola jeho matka v minulosti umiestnená, si plnil, matku do Diviackej Novej Vsi musel umiestniť z dôvodu, že bývalá jeho manželka si našla milenca, opustila ich a následne podala na neho trestné oznámenie. Uviedol, že o matku sa stará už 5 rokov a 5 rokov späťne nezištnú pomoc jeho matke poskytuje aj jej opatrovatelka, pani T., s ktorou sa dňa 26.3.2022 zosobášil. Zdravotný stav jeho matky je stabilizovaný, je to vnímajúca a cítiaca bytosť, vie čo je dobré a čo zlé. Zo strany Y. S. boli opätovne podané na neho a jeho najbližšiu rodinu udania na úrade práce, boli u nich aj viaceré kontroly, žiadna kontrola nič závažné nezistila. Jeho matka musí dodržiavať prísnu diétu, pričom suma, ktorú matka zostane, jej postačuje na úhradu jej mesačných nákladov. Jeho matka žiadne úspory nemá. Plnú zodpovednosť za matku v prípade, ak by sa jej niečo stalo, preberá on so svojou rodinou. Potvrdil, že so súrodencami sa nedohodol na tom, že práve on sa bude o svoju matku starať. Aj keď jeho matka stále chodí, nechcú ju trápiť chôdzou, má problémy s bedrovým kĺbom, do bytu v Prievidzi ju preto nezobrali.

20. Z výpovede svedkyne Y. S. na pojednávaní mal súd zistené, že s podaným návrhom nesúhlasí, s tým, že jej matka nikdy nechcela darovať byt jednému z nich. Keby tak chcela, bola by to urobila ešte pred plánovanými operáciami, do roku 2014. Predmetný byt je pritom mamina jediná finančná rezerva a T. C. starší, jej brat, si sám daroval predmetný byt. Ona a aj jej brat, G. W., sa už dlhší čas usilujú o to, aby sa mame tento byt vrátil do vlastníctva. Hmotnoprávny opatrovník hneď ako uzavrel s matkou darovaciu zmluvu, túto hneď umiestnil do zariadenia v Diviackej Novej Vsi, poberal jej dôchodok, stále má napísaný vo svojom vlastníctve matkin byt, pričom asi 10-krát jej z toho penziónu volali z dôvodu, že tam boli nedoplatky za služby. Nechápe prístup jej brata, pretože opatrovník musí chrániť záujmy opatrovanej bezbrannej osoby a nie sa obohacovať na jej majetku. Matka nemá žiaden profit z toho, ak daruje byt. Pokiaľ by tento byt prenajímal a peniaze z prenájmu by išli matke na jej lepší život,

niečo navyiac k dôchodku, chápala by to. Nesúhlasí však s tým, že si byt daruje sám sebe. Keby sa jej matke niečo stalo a potrebovala by peniaze, napríklad na operáciu, hodnota bytu je jej jediná rezerva. V čase, keď bola jej matka obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, starostlivosť matke poskytovať nemohla, v súčasnej dobe má už veci zariadené tak, že dokáže matke zabezpečiť všetko potrebné. Nemá vedomosť, kto v skutočnosti sa o jej matku v súčasnosti stará, T. C. jej povedal, že je to C. T.. Má dôkazy o tom, že o jej matku v súčasnej dobe nie je riadne postarané. Matku navštevuje aj dvakrát do týždňa, keď je doma. Mame tiež kúpili niektoré nové veci. V tejto súvislosti predložila súdu aj viacero fotografií, ktorými deklarovala súčasnú starostlivosť hmotnoprávneho opatrovníka o posudzovanú (č.l. 73-86). Potvrdila tiež, že vždy keď sa s matkou stretne, táto je hladná, smädná, má biely jazyk, čo znamená, že je dehydrovaná, je špinavá, zapácha, odkedy býva s jej bratom, schudla. Jej vzťah s T. C. je veľmi zlý, a to odvtedy, ako sa snažil ich mamu okradnúť prostredníctvom darovacej zmluvy a takisto odvtedy, ako fyzicky napadol svoju bývalú manželku, ktorá bola aj v nemocnici a vec riešila aj polícia. Jej matka komunikuje tak, že rozhadzuje rukami, keď ich vidí, tak je šťastná, matka vie povedať áno - nie, to je všetko. Keď sa jej niekto opýta, a čakal by odpoveď áno, tak povie nie, alebo naopak. Aj 3 - 4 krát po sebe zopakuje slová áno - nie. V minulosti mala jej matka založený aj účet, tento v čase, keď podstúpila operáciu, T. C. celý vybral. Tvrdila tiež, že keď na základe darovacej zmluvy mal jej brat nadobudnúť byt po matke do vlastníctva, bral jej peniaze titulom nájmu. Má vedomosť o tom, že byt vo vlastníctve matky syn hmotnoprávneho opatrovníka prerába. Keď idú matku navštíviť, nie vždy sa k nej dostanú.

21. Svedok T. C., syn hmotnoprávneho opatrovníka E. C., na pojednávaní uviedol, že k navrhovateľke nemá žiaden osobný vzťah, potvrdil, že v byte svojej babky E. C. žije spolu so svojou priateľkou a jej dcérou, pričom babka je u neho v dome v Nitrici, kde má svoju izbu a vytvorené lepšie podmienky, vrátane bezbariérového prístupu v celom dome. Byt je pritom na prvom poschodí, sú tam schody, z bytu by jeho babka nemohla vyjsť ani von. S babkou sa tak dohodli, že dožije u neho v dome a že on aj so svojou priateľkou bude bývať v byte v Prievidzi. Keď si našiel priateľku, nebolo možné, aby všetci bývali v rodinnom dome v jeho vlastníctve. Keď sa o tom rozprávali s babkou asi rok a pol dozadu, babka prikývla na to, že je to najlepšia možnosť, ak babka zostane v dome a on pôjde bývať do jej bytu. Potvrdil, že jeho babka len gestikuluje a vie povedať len áno a nie, pritom je potrebné sa jej na veci pýtať pomaly, dávať jej len jednoduché otázky, na ktoré odpovie áno alebo nie. Pýtala sa ho, či bude bývať s priateľkou v Nitrici, babka ukázala na neho a jeho priateľku a potom rukami do priestoru. Spýtal sa jej, či sa pýta na nich, povedala, že áno, pýtal sa jej, či tu budú znova, povedala áno, potom sa jej spýtal, či budú všetci spolu bývať, povedala, že áno. On jej potom povedal, že v Nitrici nie je dosť priestoru, aby tam všetci boli. Potom sa následne znovu o tejto veci viackrát bavili, znovu sa ho babka na túto vec pýtala, znovu ukazovala a on sa jej opýtal na to, či teda on s priateľkou budú v Prievidzi a babka odpovedala, že áno. Z toho vyrozumel, že v jej byte v Prievidzi s priateľkou môžu byť, babka najskôr prepísala byt na otca, následne keď prepis bol napadnutý, musel jeho otec byt babke vrátiť, potom sa otec stal opatrovníkom jeho babky a otec kvôli svojmu zdravotnému stavu sa rozhodol, že byt prepíše na neho, teda na syna a potom začal tento súd, čiže jeho otec rozhodol o tom, že sa darovacia zmluva napíše. V byte s priateľkou býva približne od septembra minulého roka, cez víkend chodieval do domu do Nitrice a keď je potrebné, aj cez týždeň niečo vybaviť, tiež je s babkou. O babku sa osobne stará otcova priateľka a takisto aj jeho otec. Raz za 4 mesiace, pol roka príde babku pozrieť aj Y. S. a G. W.. Osobne žiadne prerábky v byte nerobil. Ešte, keď bola babka v byte, keď sa o ňu starali, predtým ako sa jeho matka rozviedla s otcom, tak sa v byte musela urobiť rýchla prerábka kúpeľne a kuchyne. Až keď sa tam nastahoval s priateľkou, byt sa vymaľoval a v byte sa urobila aj nová podlaha. V predmetnom byte nie je pripravený žiť v budúcnosti s babkou a so svojím otcom. Pokiaľ by sa babka rozhodla ísť naspäť bývať do bytu, vytvorili by sa jej podmienky k tomu, aby sa do bytu mohla vrátiť a poskytla by sa jej potrebná opatera. Vecné bremeno v prospech otca je zriadené v darovacej zmluve z dôvodu, že v minulosti sa jeho otec o babku staral. Na otázky zástupcu Okresnej prokuratúry Prievidza, či k vyriešeniu bytovej otázky rodiny bolo potrebné uzatvoriť darovaciu zmluvu, neodpovedal.

22. Z výsluchu svedka G. W., na pojednávaní, mal súd okrem iného zistené, že v posledných rokoch sú vzťahy medzi ním a bratom zlé, pretože podľa jeho názoru jeho brat nekoná v prospech matky. Nevidí žiaden rozumný dôvod na darovanie bytu mladšiemu synovi jeho brata, pretože predmetný byt je v podstate pre jeho mamu akási zábezpeka do budúcnosti, ak by potrebovala peniaze. V prípade, ak by súd rozhodol v prospech jeho brata, je podľa jeho názoru len otázka krátkeho času, kedy jeho matka skončí v nejakom ústave, starobinci. Má vedomosť o tom, že v predmetnom byte žije syn jeho brata aj s družkou, o prerábkach bytu vedomosť nemá. Podľa jeho názoru jeho brat T. C. nemá so svojou matkou dobrý vzťah, keď ju raz prišiel aj so sestrou S. pozrieť, a sestra zostala vonku, povedala mu, aby matku

odfotil, aby ju mohla pozrieť v mobile, čo aj spravil, brat to zobral tak, že mu fotí dom, majetok. Ohľadne darovacej zmluvy vie len to, čo mu povedala jeho sestra, povedala mu, že obral mamu o byt, pričom využil jej zlý zdravotný stav. Na otázku, či vie o nejakej dohode v ich rodine, pokiaľ ide o doopatrovanie ich matky, uviedol, že jeho ohľadne toho nikto nekontaktoval, len mu bolo povedané, že to takto bude.

23. Podľa § 26 OZ, pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia.

24. Podľa § 28 OZ, ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

25. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

26. Podľa článku 4 ods. 1, 2 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec, čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov, zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

27. Podľa § 119 CMP, právny úkon, ktorý urobil zákonný zástupca za maloletého, súd schváli, ak je to v záujme maloletého.

28. Predmetom dokazovania v tomto konaní bolo zistenie, či právny úkon obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, E. C., ktorý za ňu urobil osobitný procesný opatrovník (navrhovateľka), je alebo nie je v záujme E. C.. Súd predovšetkým skúmal, či bol právny úkon urobený v súlade so zákonom, a tiež, aký dosah bude mať tento právny úkon na majetok E. C. a jej prípadné zvýšené náklady v budúcnosti. Súd pri dokazovaní nebol viazaný návrhmi účastníkov, naopak, vychádzajúc z vyhľadávacieho princípu, zisťoval v konaní čo najobjektívnejšie skutkový stav veci.

29. Súd môže schváliť konkrétny právny úkon len vtedy, ak pozitíva tohto právneho úkonu prevážia potenciálne riziko, resp. negatíva, ktoré by z právneho úkonu pre osobu obmedzenú v spôsobilosti na právne úkony vyplynuli.

30. Vo svojich podaniach, či už písomných alebo ústnych, v priebehu konania, navrhovateľka, hmotnoprávny opatrovník nesvojprávnej a ani darca (v konaní vypočutý ako svedok) sa nevyjadrovali vôbec k otázke, či predmetný právny úkon (darovacia zmluva) je v záujme E. C.. Všetci sa v podstate vyjadrovali len k tomu, ako dobre je v najbližšej rodine hmotnoprávneho opatrovníka o E. C. postarané a ako ostatná rodina E. C. o túto neprejavuje náležitý záujem, nestará sa o ňu.

31. Tak, ako správne na pojednávaní uviedol zástupca Okresnej prokuratúry Prievidza, konanie o schválenie právneho úkonu nie je konaním o odmene za poskytovanú starostlivosť, ale ide o konanie, ktoré sa týka nakladania s majetkom osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, v konaní ktorom treba vychádzať zo súčasnej situácie (súčasného stavu veci). Z výpovedí navrhovateľky, hmotnoprávneho opatrovníka i darcu (syn hmotnoprávneho opatrovníka) pritom jednoznačne vyplynulo, že predmetné nehnuteľnosti boli darované synovi hmotnoprávneho opatrovníka z dôvodu zásluh o starostlivosť E. C..

32. Podľa predchádzajúceho rozhodnutia tunajšieho súdu, bola E. C. obmedzená v spôsobilosti na právne úkony aj v oblasti uzatvárania zmlúv.

33. Z obsahu pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 16Ps//7/2017, osobitne zo zdravotnej dokumentácie E. C. a zo znaleckého posudku MUDr. Majzlanovej, ale i z výpovede hmotnoprávneho opatrovníka v tomto konaní (tvrdil, že zdravotný stav jeho matky je stabilizovaný) a z výpovede svedkov, detí E. C. (vypovedali o nie dobrom zdravotnom stave svojej matky) je zrejmé, že E. C. trpí závažným psychickým ochorením, v dôsledku ktorého nie je spôsobilá na podstatnú časť právnych úkonov, vrátane

uzavieraní zmlúv, pričom ide o ochorenie trvalého charakteru, s tendenciou, vzhľadom aj na vek E. C., k jeho zhoršovaniu. Už v súčasnosti však E. C. nie je spôsobilá zabezpečiť si ani väčšiu časť úkonov osobnej potreby (má ustanovenú opatrovatelku).

34. Je síce pravda, že už dlhší čas poskytuje E. C. osobnú starostlivosť takmer výlučne hmotnoprávny opatrovník s jeho najbližšou rodinou, v rodinnom dome vo vlastníctve jeho syna (obdarovaného), táto starostlivosť však nie je pre rodinu hmotnoprávneho opatrovníka zaväzujúca, a teda ani E. C. vynútitelná.

35. Jediným majetkom E. C. je byt v G., z predaja alebo nájmu ktorého by si vedela v budúcnosti zabezpečiť všetky nevyhnutné potreby v jej živote, vrátane zdravotnej a prípadne aj sociálnej starostlivosti. Ak by teda darovacia zmluva bola súdom schválená, namiesto možnosti disponovať bytom by darujúca získala len právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré však reálnu hodnotu nemá, nemožno s ním nakladať, speňažiť ho, pretože sa týka len práva samotného užívania predmetného bytu. Z toho je zrejmé, že schválením uzavretej darovacej zmluvy súdom sa E. C. vzdá v podstate svojho jediného majetku - výmenou za právo k vecnému bremenu - práva užívania bytu, ktoré E. C. aj z dôvodu svojho zdravotného stavu ani nevyužije, a teda vecné bremeno je neprimerané, resp. nezodpovedá hodnote toho, čo by si E. C. v budúcnosti zo všeobecnej hodnoty predmetného bytu mohla zabezpečiť.

36. Je potrebné tiež uviesť, že poskytovanie (hoc aj nezištnej) starostlivosti o konkrétnu osobu nemôže byť prostriedkom nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od osoby, zvlášť v prípade, keď táto osoba je obmedzená v spôsobilosti na právne úkony a nie je ani schopná riadne prejsť svoju vôľu (E. C. nie je schopná zmysluplného dorozumievania sa, dokáže pri komunikácii len gestikulovať, resp. odpovedať áno - nie).

37. Hmotnoprávny opatrovník a takisto jeho syn ani nevedeli, resp. nechceli sa vyjadriť k dôvodom, prečo bolo potrebné riešiť celú vec (poskytovanie adekvátnej starostlivosti nesvojprávnej) aj prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Syn hmotnoprávneho opatrovníka však na pojednávaní jednoznačne uviedol, že to bol jeho otec, ktorý sa rozhodol previesť byt vo vlastníctve jeho matky do vlastníctva svojho syna. Bolo to potom, čo otec darcu neuspel na súde ohľadne nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam.

38. Z vyššie uvedených dôvodov súd právny úkon - darovaciu zmluvu, neschválil, resp. návrh ako nedôvodný zamietol.

39. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého ustanovenia zákona žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu, na Krajský súd v Trenčíne, v piatich vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku konania, podpis), označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha.